

§ 172

Medlemskap i kommunalförbundet Svensk Luftambulans, SLA

Dnr 1655-2019

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att

1. ansöka om medlemskap i kommunalförbundet Svensk Luftambulans.
2. förbundsordningen för kommunalförbundet Svensk Luftambulans antas.
3. samverkansavtal mellan kommunalförbundet Svensk Luftambulans och dess medlemmar antas.
4. Svensk Luftambulans får uppta lån för att finansiera en helikopter för Region Norrbottens användande, utifrån § 13.2, underställande av beslut, i förbundsordning för kommunalförbundet Svensk Luftambulans.
5. ge regionstyrelsens ordförande i uppdrag att underteckna nödvändiga handlingar i enlighet med beslutet.
6. utse två ledamöter och två ersättare samt en revisor till kommunalförbundet Svensk Luftambulans förbundsledning.
7. verka för att arvodering av Region Norrbottens representanter i kommunalförbundet ska ske enligt Regler för arvode och ersättning för förtroendevalda i Region Norrbotten.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen ser positivt på att ingå samverkan med andra regioner för att uppnå samordningsvinster med en effektivare prehospital vård med helikopter.

Sammanfattning

Region Norrbotten har i dag avtal avseende helikopterverksamhet med en leverantör, Babcock Scandinavian AirAmbulance AB. Avtalet upphör 2021-05-31. Region Norrbotten har sonderat möjligheter till att ingå nationell samverkan för att bedriva helikopterverksamhet.

Genom att Region Norrbotten ansöker om medlemskap i kommunalförbundet Svensk Luftambulans kommer det bli möjligt för regionen att samverka med andra regioner avseende ambulanshelikopterverksamhet och därigenom uppnå samordningsvinster med en effektivare prehospital vård med helikopter.

På sikt kan detta samarbete skapa en stark kostnadseffektiv och kompetent part som kan tillvarata regionens och övriga medlemmars intressen och bidra till den regionala och nationella utvecklingen inom verksamhetsområdet.

Fördelar med medlemskap i kommunalförbundet Svensk Luftambulans är transparens, medinflytande, nationell vision och att kommunalförbundet inte är vinstdrivande och därmed sannolikt billigare. Medlemskap i kommunalförbundet Svensk Luftambulans ger på sikt möjligheter till en nationellt sammanhållen verksamhet med goda möjligheter till forskning och utveckling.

Region Norrbottens krav vid medlemskap är att kommunalförbundet Svensk Luftambulans tillhandahåller en medeltung helikopter för verksamheten men Regionen accepterar en övergångslösning. Beslut om medlemskap i kommunalförbundet Svensk Luftambulans möjliggörs av att Region Norrbotten får en övergångslösning med lättare helikopter som kommunalförbundet Svensk Luftambulans redan har option att köpa. Senare upphandlar kommunalförbundet Svensk Luftambulans en medeltung helikopter.

Vid inträde i kommunalförbundet erläggs en anslutningsavgift om 3 kr/invånare som är en engångskostnad. När den operativa driften av helikopterverksamheten är i kommunalförbundets regi bedöms kostnaderna för helikopterverksamheten blir ca 5-10 mnkr lägre för Region Norrbotten jämfört med nytt avtal med extern operatör.

Ärendets behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslår bifalla det liggande förslaget, med ändring av att stryka beslutspunkt 4, ”samverkansavtal mellan Svensk Luftambulans och dess medlemmar angående finansieringen av och driftskostnadsfördelning för en helikopter för operativ drift i Region Norrbotten samt kostnadsfördelning för gemensam reservhelikopter antas”.

Glenn Berggård (V) föreslår ett tillägg om att verka för att arvodering av Region Norrbottens representanter i kommunalförbundet ska ske enligt Regler för arvode och ersättning för förtroendevalda i Region Norrbotten.

Anders Öberg (S) föreslår bifalla det liggande förslaget, ordförandens ändring samt Glenn Berggårds tillägg.

Beslutsgång

Ordföranden ställer eget förslag och ändring samt Glenn Berggårds tillägg under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget, ändringen och tillägget.

Ärendet

Region Norrbotten har idag avtal avseende helikopterverksamhet med en leverantör, Babcock Scandinavian AirAmbulance AB. Avtalet upphör 2021-05-31. Region Norrbotten har sonderat möjligheter till att ingå nationell samverkan för att bedriva helikopterverksamhet.

Region Dalarna och Region Värmland bildade under våren 2014 ett kommunalförbund för att bedriva helikopterverksamhet. Landstinget i Värmland startade sin operativa verksamhet i augusti 2014 och Landstinget i Dalarna i

april 2016. Sedan april 2015 är Västra Götalandsregionen medlem i kommunalförbundet. Landstinget i Uppsala anslöt sig till kommunalförbundet i februari 2016.

Kommunalförbundet Svensk Luftambulans ansvarar för att driva ambulanshelikopter verksamhet och annan därtill anknuten verksamhet åt medlemmarna. Ändamålet är att skapa en stark, kostnadseffektiv och kompetent part till den regionala och nationella utvecklingen inom verksamhetsområdet. Kommunalförbundet ska också aktivt driva kompetensutveckling, kvalitetssäkring och forskning inom prehospita ambulanssjukvård såväl hos medlemmarna som nationellt. Förbundets verksamhet ska ha hög tillgänglighet och kort insatstid, för att snabbt kunna vara på plats och påbörja prehospita akutsjukvård och intensivvård.

Ambulanssjukvården utgör grunden för den prehospita akutsjukvården och är en viktig och prioriterad verksamhet inom Region Norrbotten. Det är av yttersta vikt att regionen använder de befintliga resurserna rätt för att åstadkomma en trygg, effektiv och framtidssäker prehospita akutsjukvård.

Fördelar med medlemskap i kommunalförbundet Svensk Luftambulans är transparens, medinflytande, nationell vision och att kommunalförbundet inte är vinstdrivande och därmed sannolikt billigare. Medlemskap i kommunalförbundet Svensk Luftambulans ger på sikt möjligheter till en nationellt sammanhållen verksamhet med goda möjligheter till forskning och utveckling. I förlängningen kan kommunalförbundet Svensk Luftambulans och kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg gå samman i ett nationellt kommunalförbund med ansvar för både ambulanshelikopter och ambulansflygplan. Kommunalförbundet Svensk Luftambulans är idag ett kommunalförbund med få medlemmar och med en förhållandevis kort egen erfarenhet och ett medlemskap kommer att ställa krav på aktivt medlemsengagemang från Region Norrbottens sida.

Region Norrbottens krav vid medlemskap är att kommunalförbundet Svensk Luftambulans tillhandahåller en medeltung helikopter för verksamheten men Region Norrbotten accepterar en övergångslösning. Beslut om medlemskap i kommunalförbundet Svensk Luftambulans kan möjliggöras av att Region Norrbotten får en övergångslösning med lättare helikopter som kommunalförbundet Svensk Luftambulans redan har option att köpa. Senare kan kommunalförbundet Svensk Luftambulans upphandla en medeltung helikopter. Medlemskapet i kommunalförbundet Svensk Luftambulans möjliggör således en övergångslösning med lätt helikopter i väntan på att kommunalförbundet Svensk Luftambulans upphandlar medeltung helikopter.

Den 19 april 2018 invigde Region Norrbotten en ny ambulanshelikopter (AW 169) samt nybyggd hangar på flygplatsen i Gällivare. Region Norrbottens ambulanshelikopter är bemannad dygnet runt av anestesiläkare samt specialistsjuksköterska med kompetens inom intensivvård/anestesi. Ambulanshelikoptern används vid larm om akuta sjukdomstillstånd och olycksfall i glesbygd och väglöst land samt vid transporter av patienter mellan vårdinrättningar inom och utom länet. Idag utgör ambulanshelikopterverksamheten en deluppgift av sjukvårdsstrukturen AN/OP/IVA Gällivare (division Länsjukvård) där den är integrerad, till skillnad från övriga landet där helikopterverksamheten har renodlats.

Täckningsgraden, dvs. möjligheten att ta uppdrag för helikopter relaterat till väder, är under året ca 80 procent (vinter 50-60 och sommar >90). Helikopterläkaren bedömer helikopteruppdragen ur ett medicinskt perspektiv och utgör även med rådgivning stöd till SOS Alarm.

Ekonomiska konsekvenser

Vid inträde i kommunalförbundet erläggs en anslutningsavgift om 3 kr/invånare som är en engångskostnad. Region Norrbotten erlägger en administrativ kostnad på ca 300 tkr/år fr.o.m. år 2020 och fram till dess att kommunalförbundet tar över den operativa driften av Region Norrbottens helikopterverksamhet. Därefter ingår den i prismodellen för helikoptertjänsten.

Enligt beräkning kalkyleras helikoptertjänsten i kommunalförbundets regi att kosta regionen ca 46-51 mnkr/år (2018-års prisnivå) beroende på vilken helikoptertyp som används. Kommunalförbundets beräkning bygger på att antalet medlemmar ökar från 4 till 7. Vid endast 5 medlemmar ökar årskostnaden med ca 0,8 mnkr. Regionens kostnader med nuvarande operatör beräknas i år till ca 52-53 mnkr. Operatören har aviserat att ett förnyat avtal skulle kosta ca 57 mnkr i 2018 års prisnivå. I kommunalförbundets regi beräknas helikopterverksamheten bli ca 5-10 mnkr lägre för Region Norrbotten.

Prismodell för helikoptertjänster i SLA

Prismodellen är i allt väsentligt enligt följande. Overheadkostnader och administrativa kostnader fördelas lika mellan medlemmarna. Intäkter och övriga kostnader för drift av verksamheten (operativ driftverksamhet) fördelas utifrån vad varje medlem genererat/förbrukat. Kostnader för kommunalförbundets verksamhet ska, i den mån de inte täcks på annat sätt, täckas med bidrag från förbundsmedlemmarna, enligt fastställd budget året före.

Förbundsmedlemmarna har andelar i kommunalförbundets tillgångar och skulder, motsvarande andel av invånare. Fördelningsgrunden gäller för täckande av brist om förbundet saknar medel att betala sina skulder i verksamheten samt vid skifte av förbundets behållna tillgångar eller skulder som föranleds av ev upplösning av förbundet.

Risicanalys

En riskanalys av ett eventuellt medlemskap i SLA är gjord och finns bilagd till ärendet. Det är även realiserat en analys av de risker som finns för Region Norrbotten om ett nytt avtal med nuvarande leverantör Babcock SAA ingås. Syftet med riskanalysen är att identifiera och värdera risker samt urskilja orsaker till dessa och ta fram åtgärder som eliminerar eller mildrar riskerna. Det är identifierat totalt 18 risker varav 12 bedömdes vara i behov av analys i form av att identifiera orsaker samt ge förslag på åtgärder för att eliminera riskerna. Inga av dessa risker uppskattas vara omöjliga att påverka. Region Norrbotten kan som medlem påverka förbundsordningen framöver i kommunalförbundet SLA. Region Norrbotten har kommunicerat med direktionen i kommunalförbundet SLA och fått positiv återkoppling på de identifierade behoven av åtgärder.

Bilagor:

1. Förbundsordning för Kommunalförbundet Svensk Luftambulans
2. Samverkansavtal Kommunalförbundet Svensk Luftambulans
3. Ekonomi och finans
4. Årsredovisning 2018 för kommunalförbundet Svensk Luftambulans
5. Riskanalys
6. Beslutsprotokoll från Svensk Luftambulans direktion 29 maj 2019